

Asia: VM068:00/2017

## **Kuuleminen henkilötunnuksen uudistamista koskevan työryhmän johtoryhmän väliraportista**

### **Nykytilan ongelmat**

**Onko työryhmä mielestänne tunnistanut oikeat haasteet nykyjärjestelmässä? Onko tiedossanne sellaisia ongelmia, jotka tulisi näiden lisäksi huomioida?**

-

**Onko järjestelmässä sellaisia elementtejä, joista ei mielestänne saisi luopua?**

-

### **Tulevaisuuden näkymät ja haasteet**

**Millaisten ilmiöiden oletatte vaikuttavan henkilön yksilöinnin ja identiteetin tarpeisiin tulevaisuudessa? Onko joihinkin muutostrendeihin reagoiminen erityisen kriittistä tulevaa ratkaisua suunniteltaessa?**

-

**Miten näette nykyisen henkilötunnusjärjestelmän mahdollisuudet vastata tulevaisuuden haasteisiin?**

-

**Oletteko tunnistaneeet sellaisia jo olemassa olevia tarpeita, joihin väliraportissa esitetyt ratkaisumallit eivät kykene vastaamaan?**

-

### **Biometria**

**Miten näette biometrian hyödyntämismahdollisuudet uudistuksessa?**

-

**Millaisia mahdollisuuksia biometria tarjoaa?**

-

**Millaisia riskejä näette biometrian hyödyntämisessä?**

-

**Ratkaisumallien arviointi**

**Kommentteja minimimallista**

-

**Kommentteja keskitetystä mallista**

-

**Kommentteja hajautetusta mallista**

-

**Millä tavalla työtä tulisi mielestänne jatkossa suunnata? Mitkä elementit esitetyistä malleista ovat mielestänne tarkoituksenmukaisia jatkoselvityksen kannalta?**

-

**Mitä elementtejä malleista puuttuu tai haluaisitteko esittää kokonaan toisenlaista ratkaisumallia?**

-

**Vaikutukset**

**Miten vaikutusarviointia olisi mielestänne tarkoituksenmukaista tehdä, kun jatkoselvityksen kohde on konkretisoitunut?**

-

**Mitä tahoja olisi mielestänne tärkeää kuulla vaikutuksia arvioitaessa?**

-

**Miten arvioisitte vaikutuksia järjestelmiinne tai toimintaanne seuraavissa tilanteissa, olettaen mahdollisuuden kohtuulliseen siirtymäaikaan:**

**A) henkilötunnuksen välimerkki muutetaan tai lisätään uusi välimerkki**

**B) henkilötunnuksesta poistetaan sukupuolitieto**

**C) henkilötunnuksesta poistetaan syntymäaika**

**D) henkilötunnuksen muoto muutetaan kokonaisuudessaan erilaiseksi merkkisarjaksi**

-

**Muut kommentit**

**Muita kommentteja väliraportista tai selvityksen kohteesta**

-

**Avoin vastauskenttä**

## Tähän voitte kirjoittaa vapaasti jäsennellyn avovastauksen

### eIDAS-asetus ja henkilötunnuksen haasteet

Tulli yhtyy raportissa esitettyyn näkemykseen siitä, ettei henkilötunnuksen rakenne, muodostaminen ja käyttötavat enää vastaa henkilötunnuselle asetettuja tavoitteita ja vaatimuksia. Nykymuotoinen henkilötunnus on monella tapaa ongelmallinen. Erityisesti Tulli katsoo, että eIDAS-asetuksen tavoitteet edellyttävät henkilötunnuksen uudistamista, sillä eIDAS-tunnisteet eivät ole riittävän pysyviä tai yksiselitteisiä. Haasteet Suomen näkökulmasta johtuvat muun muassa siitä, että Suomessa varmennetun sähköisen asioinnin mahdollistavat tunnistamisvälineet on kytketty väestötietojärjestelmässä olevaan identiteettiin sekä siihen liitettyyn yksilöintitunnukseen.

### Tietojärjestelmävaikutukset

Karkeasti voisi arvioida, että kaikki nykyiset tietojärjestelmät, jossa henkilötunnusta käsitellään, ovat vaikutuksille alttiita. Tulli pitää tärkeänä, että henkilötunnuksen uudistamista koskevan hankkeen kaikissa vaiheissa perinpohjaisesti arvioidaan, mitä vaikutuksia uudistamisella on niin julkisten kuin yksityisten toimijoiden tietojärjestelmiin. Tullin käsityksen mukaan vaikutukset niin julkisten kuin yksityisten toimijoiden tietojärjestelmiin ovat merkittävät. Henkilötunnuksen uudistaminen voi edellyttää myös merkittäviä rahallisia panostuksia. Muun muassa tämän johdosta Tulli haluaa tuoda esiin, että varmistetaan riittävä siirtymäaika, jotta tietojärjestelmien kehityksessä voidaan ottaa tarvittavat muutokset huomioon. Tärkeänä Tulli pitää myös sitä, että henkilötunnuksen tuleva muoto päätettäisiin mahdollisimman aikaisessa vaiheessa hanketta. Tällöin niin julkiset ja yksityiset toimijat voivat mahdollisimman aikaisessa vaiheessa arvioida ja toteuttaa muutokset, joita niin tulevilta kuin elinkaarensa päässä olevilta tietojärjestelmiltä vaaditaan.

### Henkilötietoneutraali henkilötunnus ja takautuvat vaikutukset

Tietosuoja-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaan ”henkilötietojen on oltava asianmukaisia ja olennaisia ja rajoitettuja siihen, mikä on tarpeellista suhteessa niihin tarkoituksiin, joita varten niitä käsitellään (”tietojen minimointi)”. Tulli pitää tärkeänä, että tietosuoja-asetuksen periaatteiden mukaisesti käsiteltävien henkilötietojen määrä minimoidaan.

Jos henkilötunnus on jatkossa henkilötietoneutraali, Tullin näkemyksen mukaan henkilötunnusta uudistettaessa on tärkeää arvioida huolellisesti, mitä takautuvia vaikutuksia uudistuksella on. Uudistuksen jälkeenkin vanhanmuotoinen henkilötunnus siitä ilmenevine henkilötietoineen säilyy tietyn ajan tiedonhallintasuunnitelmien puitteissa lukuisissa erilaisissa tietojärjestelmissä ja arkistoissa. Näiden mahdollisesti tarpeettomaksi käyneiden tietojen poistaminen jälkikäteen voi vaatia merkittäviä rahallisia ja henkilötyömäärällisiä panostuksia. Tämän osalta Tulli pitää tärkeänä,

että henkilötunnuksen uudistamista koskevan hankkeen edetessä pohditaan riittävää siirtymäaikaa näiden tarpeettomaksi käyneiden tietojen poistamiselle.

Sinervo Asko

tulli.fi - Ulkomaankauppa- ja verotusosasto, asiakkuus- ja veronkanto